

สันนิบาตอาหรับ (League of Arab States-LAS)

เว็บไซต์ www.lasportal.org

ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ กรุงไคโร อียิปต์

เลขาธิการ นายอะห์มัด อบูลเมต (ชาวอียิปต์)

ประวัติการก่อตั้ง LAS หรือมักเป็นที่รู้จักในชื่อ Arab League (AL) เป็นองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคที่เกิดจากการรวมตัวของประเทศที่มีชาติพันธุ์ ภาษา และวัฒนธรรมอาหรับ ภายใต้แนวคิดอาหรับชาตินิยม (Arab Nationalism) และการรวมตัวของประชาชาติอาหรับ (Pan-Arabism) โดยเป็นไปตามข้อเสนอของสหราชอาณาจักรเมื่อปี 2485 ที่ต้องการให้เกิดการรวมกลุ่มของชาติอาหรับเพื่อสนับสนุนฝ่ายสัมพันธมิตรต่อสู้กับฝ่ายอักษะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างไรก็ตาม LAS ถูกจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีการลงนามกฎบัตรเพื่อสถาปนา LAS ขึ้นที่ไคโร อียิปต์ เมื่อ 22 มี.ค.2488 ระหว่างสมาชิกก่อตั้ง 7 ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรอียิปต์ (ชื่อในขณะนั้น) ราชอาณาจักรอิรัก (ชื่อในขณะนั้น) ทรานส์จอร์แดน (ปัจจุบันคือ จอร์แดน) เลบานอน ซีเรีย ซาอุดีอาระเบีย และเยเมน ก่อนจะมีชาติอาหรับอื่น ๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิก จนปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 22 ประเทศ ครอบคลุมประเทศในตะวันออกกลาง แอฟริกาเหนือ และจะงอยแอฟริกา

การรวมตัวของสมาชิก LAS เป็นไปอย่างหลวม ๆ ตั้งแต่แรกก่อตั้ง เพื่อให้เป็นเวทีแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (solidarity) และเป็นสัญลักษณ์ของประชาคมอาหรับ แต่มีได้ต้องการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแบบบูรณาการ (integration หรือ unification) ในลักษณะเดียวกับสหภาพยุโรป (EU) แม้ต้องการให้มีกลไกคล้าย EU เช่น รัฐสภาอาหรับ (Arab Parliament) ศาลยุติธรรมอาหรับ (Arab Court) คณะมนตรีความมั่นคงอาหรับ (Arab Security Council) และสหภาพศุลกากรอาหรับ (Arab Customs Union)

สมาชิก 22 ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย บาร์เรน คอโมโรส จิบูตี อียิปต์ อิรัก จอร์แดน คูเวต เลบานอน ลิเบีย มอริเตเนีย โมร็อกโก โอมาน ปาเลสไตน์ กาตาร์ ซาอุดีอาระเบีย โชมเลีย ซูดาน ซีเรีย ตูนิเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเยเมน โดยทุกประเทศเป็นสมาชิกองค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) นอกจากนี้ ยังมีประเทศผู้สังเกตการณ์ 5 ประเทศ ได้แก่ อาร์เมเนีย บราซิล เอริเทรีย อินเดีย และเวเนซุเอลา

วัตถุประสงค์/ภารกิจ

มาตรา 2 ของกฎบัตร LAS ปี 2488 ระบุวัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง LAS ไว้ว่า เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิกให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และประสานนโยบายของรัฐสมาชิกเพื่อให้บรรลุความร่วมมือระหว่างกัน ตลอดจนพิทักษ์เอกราชและอธิปไตย รวมทั้งพิจารณาประเด็นปัญหาที่เป็นข้อห่วงกังวลซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์รัฐสมาชิก โดยครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจและการคลัง ซึ่งครอบคลุมด้านการค้า ศุลกากร การแลกเปลี่ยนเงินตรา การเกษตร และอุตสาหกรรม 2) ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ซึ่งครอบคลุมถึงการรถไฟ ถนน การบิน การเดินเรือ การไปรษณีย์และโทรเลข 3) ด้านวัฒนธรรม 4) ด้านการให้สัญชาติ การออกหนังสือเดินทางและการตรวจลงตราหนังสือเดินทาง การบังคับคดี และการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน 5) ด้านสังคม และ 6) ด้านสาธารณสุข

อย่างไรก็ดี ในทางปฏิบัติพบว่า การรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ทางการเมืองของโลกอาหรับกลายเป็นเป้าหมายหลักในช่วงหลังการก่อตั้งระยะแรก ซึ่งเป็นช่วงหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเน้นไปที่การเรียกร้องเอกราชของชาติอาหรับที่ยังไม่ได้รับเอกราชจากเจ้าอาณานิคม การขัดขวางมิให้ขบวนการไซออนิสต์สถาปนารัฐของชาวยิว (อิสราเอล) ขึ้นบนดินแดนปาเลสไตน์ และการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการเมืองของชาติอาหรับและป้องปรามการรุกรานจากภายนอก ปัจจุบันยังคงให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการสถาปนารัฐปาเลสไตน์ขึ้นบนดินแดนในเขตเวสต์แบงก์และฉนวนกาซา (ปัจจุบันตกอยู่ภายใต้การยึดครองและการปิดล้อมของอิสราเอล) โดยมีเยรูซาเล็มตะวันออกเป็นเมืองหลวง นอกจากนี้ สันนิบาตอาหรับยังพยายามผลักดันบทบาทในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างโลกอาหรับกับประเทศอื่น ๆ รวมถึงบทบาทในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างชาติสมาชิกด้วยตนเอง

การจัดองค์กร องค์กรตามทีระบุไว้ในกฎบัตร LAS ประกอบด้วย 3 สถาบันหลัก ได้แก่ คณะมนตรีสันนิบาต คณะกรรมการถาวร และสำนักงานเลขาธิการ ขณะเดียวกันก็มีกรอบการประชุมและทบวงชำนาญพิเศษอื่น ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1) คณะมนตรีสันนิบาต (Arab League Council/Council of Arab League) ถือเป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดในสันนิบาตอาหรับ ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิกทั้งหมด (ส่วนใหญ่เป็นผู้แทนระดับรวมว.กระทรวงการต่างประเทศ) ปกติจะประชุมปีละ 2 ครั้ง ใน มี.ค. และ ก.ย. ของทุกปี ที่สำนักเลขาธิการฯ ในไคโร อียิปต์ โดยเลขาธิการฯ เป็นผู้เรียกประชุม และประธานการประชุมจะผลัดเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิก อย่างไรก็ตาม อาจจัดการประชุมวาระพิเศษนอกเหนือจากที่กำหนด หากมีการร้องขอจากรัฐสมาชิกจำนวน 2 ใน 3 ของรัฐสมาชิกทั้งหมด ส่วนการลงมติในที่ประชุม ในกรณีที่มีมติเป็นเอกฉันท์ มตินั้นจะมีผลผูกพันกับรัฐสมาชิกทั้งหมด แต่หากไม่สามารถมีมติเป็นเอกฉันท์ ก็ให้ใช้การตัดสินใจด้วยการลงคะแนนเสียงข้างมาก แต่มติที่ออกมาจะมีผลผูกพันเฉพาะประเทศที่ออกเสียงสนับสนุนมตินั้นเท่านั้น สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีสันนิบาต ได้แก่ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการตามข้อตกลงที่ประเทศสมาชิกลงนาม แสวงหามาตรการในการป้องกันภัยคุกคามที่มีต่อเสถียรภาพของประเทศสมาชิก แก้ไขปัญหาข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกโดยสันติวิธี กำหนดแนวทางร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ แต่งตั้งเลขาธิการฯ รับรองงบประมาณขององค์กร และแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้าน

2) คณะกรรมการถาวร (Permanent Committee) ประกอบด้วยคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก โดยคณะมนตรีสันนิบาต เป็นผู้คัดเลือกประธานคณะกรรมการของแต่ละด้าน มีวาระ 2 ปี

3) สำนักเลขาธิการ (General Secretariat) ตั้งอยู่ที่ไคโร อียิปต์ แต่ในห้วงระหว่างปี 2522-2532 เคยมีการย้ายสำนักเลขาธิการไปยังกรุงตูนิส ตูนิเซีย ช่วงที่อียิปต์ถูกระงับสมาชิกภาพในห้วงดังกล่าวจากกรณีที่ชาติสมาชิกไม่พอใจที่อียิปต์ลงนามสนธิสัญญาสันติภาพกับอิสราเอล จนกระทั่งผู้นำชาติอาหรับตัดสินใจยอมรื้อฟื้นความสัมพันธ์กับอียิปต์อีกครั้งเมื่อปี 2530 จึงได้มีการคืนสมาชิกภาพพร้อมกับย้ายที่ทำการสำนักเลขาธิการกลับไปยังอียิปต์ตั้งแต่ปี 2532 จนถึงปัจจุบัน ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ LAS มาจากการแต่งตั้งโดยคณะมนตรีสันนิบาต โดยมีวาระ 5 ปี หน้าที่หลักของเลขาธิการฯ คือ ปฏิบัติงานด้านบริหารองค์กรและงานด้านการเมือง ตั้งแต่ก่อตั้ง LAS เลขาธิการฯ เป็นชาวอียิปต์มาโดยตลอด โดยคณะมนตรีสันนิบาตจะแต่งตั้งเลขาธิการฯ ตามที่รัฐบาลอียิปต์เสนอชื่อเข้าสู่การพิจารณา

4) การประชุมสุดยอด (Arab Summit) โดยในช่วงแรกมีกำหนดการประชุมไม่บ่อยแน่นอนเนื่องจากปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี 2544 จนถึงปัจจุบันมีการจัดการประชุมดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปี ยกเว้นเมื่อปี 2554 ที่ไม่สามารถจัดการประชุมได้เนื่องจากเกิดกระแสการลุกฮือของมวลชนในโลกอาหรับ (Arab Spring) ที่ส่งผลกระทบต่อรัฐสมาชิกหลายประเทศ

5) คณะมนตรีรัฐมนตรีชำนาญพิเศษ (Specialized Ministerial Councils) เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามสนธิสัญญาการป้องกันร่วมและความร่วมมือทางเศรษฐกิจของสันนิบาตอาหรับ (Treaty of Joint Arab Defence and Economic Cooperation) ปี 2493 ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือที่มีผู้แทนระดับรัฐมนตรีกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยจัดประชุมปีละ 2 ครั้ง เช่น คณะมนตรีการป้องกันร่วม (Joint Defence Council) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council)

6) ทบวงชำนาญพิเศษอื่น ๆ (Specialized Agencies) เป็นกลไกที่ตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านต่าง ๆ ของรัฐสมาชิก เช่น คณะมนตรีเอกภาพทางเศรษฐกิจ (Council of Arab Economic Unity-CAEU) ของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมของสันนิบาตอาหรับ องค์กรเพื่อการศึกษา วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์แห่งสันนิบาตอาหรับ (Arab League Educational, Cultural and Scientific Organization-ALECSO) สำนักพิเศษเพื่อการคว่ำบาตรอิสราเอล (Special Bureau for Boycotting Israel) องค์กรเพื่อการพัฒนาการบริหารของสันนิบาตอาหรับ (Arab Administrative Development Organization-ARADO) และกองทุนอาหรับเพื่อการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่ประเทศในแอฟริกาและประเทศอาหรับ (Arab Fund for Technical Assistance to African and Arab Countries)

การประชุมที่สำคัญในปี 2566

1. LAS จัดประชุมระดับรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศ ณ กรุงไคโร อียิปต์ เมื่อ 5 พ.ค.2566 โดยหารือในประเด็นการคืนสถานะสมาชิกสันนิบาตอาหรับให้แก่ ซีเรีย ซึ่งที่ประชุมมีมติเอกฉันท์ให้ซีเรียกลับเข้าเป็นประเทศสมาชิกในรอบ 12 ปี นับตั้งแต่ปี 2554 เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในประเทศ ทั้งนี้ การประชุมดังกล่าว มีจุดประสงค์ต้องการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาหรับ รวมถึงบรรเทาสถานการณ์ตึงเครียดในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมเสถียรภาพและสันติภาพส่วนรวมของกลุ่มประเทศอาหรับ นอกจากนี้ ยังส่งผลประโยชน์ต่อความร่วมมือด้านอื่นๆ อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมกลุ่มสมาชิก

2. LAS จัดประชุมสุดยอดสันนิบาตอาหรับครั้งที่ 32 ณ กรุงเจดดาห์ ซาอุดีอาระเบีย เมื่อ 19 พ.ค.2566 โดยที่ประชุมได้หารือและทบทวนประเด็นที่สำคัญ รวมถึงออกปฏิญญาเจดดาห์ (Jeddah Declaration) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ 1) จะสนับสนุนความเป็นเอกภาพและการเรียกร้องสิทธิในอธิปไตยของปาเลสไตน์ ตามแนวทาง two-state solution หรือการสถาปนารัฐปาเลสไตน์เคียงข้างอิสราเอล และหลักกฎหมายระหว่างประเทศ 2) จะติดตามสถานการณ์ความขัดแย้งในซูดาน เยเมน ลิเบีย และเลบานอนอย่างใกล้ชิด

เพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมความเอกภาพของภูมิภาค 3) มีมติเอกฉันท์ในการคืนสถานะสมาชิก LAS ให้แก่ ซีเรีย ภายหลังจากที่ซีเรียถูกระงับการเป็นสมาชิกชั่วคราวเมื่อปี 2554 และ 4) การส่งเสริมความร่วมมืออย่างรอบด้านระหว่างประเทศสมาชิก อาทิ ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง สังคม และวัฒนธรรม ทั้งนี้ การประกาศปฏิญญาดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายต้องการให้ชาติอาหรับอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และยุติการแทรกแซงกิจการภายในอาหรับจากต่างประเทศ

3. LAS จัดประชุมวิสามัญระดับรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศ ณ กรุงโคโร อียิปต์ เมื่อ 11 ต.ค.2566 เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางการหยุดยั้งการรุกรานฉนวนกาซาในปาเลสไตน์ของอิสราเอล เนื่องจากสถานการณ์สู้รบระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์ เมื่อ 7 ต.ค.2566 โดยที่ประชุมระบุว่า จะพยายามแสวงหาช่องทางดำเนินการทางการเมืองในระดับกลุ่มประเทศอาหรับและระหว่างประเทศเพื่อคลี่คลายความขัดแย้งในปาเลสไตน์

ความสัมพันธ์ไทย-สันนิบาตอาหรับ

ไทยมีความสัมพันธ์ทางการทูตในลักษณะทวิภาคีกับสมาชิก LAS เป็นรายประเทศครบทั้ง 22 ประเทศ

นายอะห์มัด อบูลເເທด
(Ahmed Aboul Gheit)

ตำแหน่ง	เลขาธิการสันนิบาตอาหรับ (LAS)
เกิด	12 มิ.ย. 2485 (อายุ 82 ปี/ปี 2567) ที่กรุงไคโร อียิปต์
ศาสนา	อิสลาม (ซุนนี)
ภาษา	อาหรับ อังกฤษ
การศึกษา	จบปริญญาโทนิติศาสตร์จาก Ainshams University ในกรุงไคโร อียิปต์ เมื่อปี 2507
สถานภาพ	สมรสกับนาง Laila Kamal Salah มีบุตร 2 คน
ประวัติการทำงาน	
ก่อนปี 2547	รับราชการในกระทรวงการต่างประเทศและก้าวหน้าในราชการโดยลำดับ โดยเคยดำรงตำแหน่งสำคัญ เช่น เอกอัครราชทูตอียิปต์ประจำอิตาลี มาซิโดเนีย ซามาร์โน หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรีของนายอัมร์ มุซา รมว.กระทรวงการต่างประเทศอียิปต์ ในช่วงทศวรรษที่ 1990 ก่อนจะดำรงตำแหน่งสุดท้ายเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรอียิปต์ประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐฯ ระหว่างปี 2542-2547
ปี 2547-2554	รมว.กระทรวงการต่างประเทศ ในรัฐบาลประธานาธิบดีฮุสنى มุบาร็อก
ปี 2559-ปัจจุบัน	ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ LAS คนที่ 8 เมื่อ มี.ค. 2559 และเข้ารับตำแหน่งตั้งแต่ 3 ก.ค. 2559

ข้อมูลอื่นๆ ที่น่าสนใจ

- ได้รับความไว้วางใจจากอดีตประธานาธิบดีฮุสنى มุบาร็อก และใกล้ชิดกับนายอุมร์ สุลัยมาน อดีตหัวหน้าหน่วยข่าวกรองและรองประธานาธิบดีอียิปต์
- หลังจากรัฐบาลอดีตประธานาธิบดีฮุสنى มุบาร็อก ถูกโค่นล้มเมื่อปี 2554 นายอะห์มัด อบูลເເທด ถูกกดดันให้ยุติบทบาททางการเมือง เฉพาะอย่างยิ่งในห้วงที่ประธานาธิบดี มุฮัมมัด มุรซี ที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่ม Muslim Brotherhood เข้าบริหารประเทศ ระหว่างปี 2555-2556

- ห้วงที่ยุติบทบาททางการเมือง ได้เขียนหนังสือชื่อ “My Testimony-Egyptian Foreign Policy: 2004-2011” ซึ่งเป็นบันทึกความทรงจำช่วงดำรงตำแหน่ง รมว. กระทรวงการต่างประเทศอียิปต์ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ Dar Nahdat Misr เมื่อปี 2556
- มีบุคลิกยิ้มแย้ม เครื่องครัดในรายงาน และได้รับการยอมรับว่ามีทักษะการบริหาร และการทูตที่ยอดเยี่ยม
- ต่อต้านกลุ่มติดอาวุธอย่างแข็งขัน เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มฮะมาสในฉนวนกาซาของ ปาเลสไตน์และกลุ่มฮิซบอลลอฮ์ในเลบานอน
- ถูกคัดค้านจากกาตาร์ แอลจีเรีย และซูดาน หลังจากได้รับการเสนอชื่อให้ดำรง ตำแหน่งเลขาธิการ LAS ต่อจากนายนะบิล อัลอะรอบี โดยอ้างว่าการที่นายอบูลเมต มีอายุมากแล้ว แต่เนื่องจากซาอุดีอาระเบียและอียิปต์สนับสนุนอย่างแข็งขันและ เข้ามาไกล่เกลี่ยโดยเสนอผลประโยชน์แลกเปลี่ยนกับประเทศทั้งสาม จึงทำให้นายอบูลเมตได้ดำรงตำแหน่งในที่สุด
